Nr. 276 (1650). Cena 40.000 mk. Włocławek, sobota dnia 15 grudnia 1923 r. Rok VI

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu mk. 900.000, na prowincji i z odnoszeniem do domu 1.000.000 mk.

Ogłoszenia za wiersz nonparelowy pierwsza strona 20000 m., druga i trzecia 16000 mk. czwarta 12000 mk. Ogł. drobne 8000 mk. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. najmniejzse ogł. 80000 m. Dla zagranicy ceny o 100% wyższe.

Adres Redakcji i Adm... ięgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-Ej PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Ś. ✝ P.

Feliks Szatkowski

Inspektor i Zastępca Naczelnika Ochotniczej Straży Ogniowej w Izbicy.

Zmarł śmiercią tragiczną dnia 12 grudnia 1923 r. przeżywszy lat 33.
W zmarłym tracimy najlepszego przyjaciela i gorąco oddanego Straży druha.
Cześć Jego pamięci!

ZARZĄD OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ W IZBICY.

Ś. ✝ P.

Feliks Szatkowski

Instruktor i zastępca naczelnika Ochotniczej Straży Pożarnej w Izbicy.

Zmarł śmiercią tragiczną, dnia 12 grudnia 1923 roku, przeżywszy lat 33.

W zmarłym tracimy Druha, który gorącym swym umiłowaniem Straży i ofiarną dla niej pracą, był wzorem dla nas wszystkich od czasu jej istnienia.

Pogrzeb odbędzie się dnia 16 grudnia 1923 r. po poł. w Izbicy.

Na smutny ten obrzęd zapraszamy wszystkich Druhów, Przyjaciół i Znajomych.

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W IZBICY.

Żyć, to działać, to rozlewać po świecie talent, energję, uczucie, pomagać w czasie teraźniejszym pokoleniom przyszłym. — *Wł. Reymont.*

QUO VADIS N. P. R.?*

6 listopada b. r. doszło w Krakowie do wypadków tak smutnych, że niema bodaj w całem społeczeństwie naszego ani jednego **Polaka**, którego serce nie drgnęłoby boleścią, którego pięść nie skurczyłaby się przeciw twórcom tych hańbiących imię Polski wypadków.

Niezliczonymi wiecami socjalistycznymi rozagitowany i podbechtany przeciw rządowi tłum rzucił się w Krakowie w dniu tym na policję i na wojsko, obsypał z dachów, okien, z poza drzewa gradem kul ułanów, zabił kilkunastu oficerów i szeregowych, zrabował samochód pancerny wojskowy, opanował część miasta i przez niemal 24 godziny w tej części opanowanej panował.

W tym dniu pogwałcono w Krakowie praworządność, pogwałcono konstytucję. A co najgorsza, że — według wyników śledztwa — całe te wypadki zgóry były przygotowane. Broń, którą zużyto przeciw policji i wojsku, rozdawano już w dniu uprzednim. Atakiem na policję i wojsko kierowały zaopatrzone w opaski bojówki P. P. S. oraz organizacje P. O. W. i »Strzelec«.

Nic wobec tego dziwnego, że prokuratorja zarządziwszy energiczne śledztwo, zażądała, aby śledztwu temu poddane zostały wszystkie osoby, które w rozruchach krakowskich brały udział. Do takich osób zaliczyć należy 3 posłów socjalistycznych, Marka, dr. Bobrowskiego i Stańczyka. Nie może uchodzić najmniejszej wątpliwości, że ci posłowie, wiedząc o tem, iż tłumy są uzbrojone, nie uniemożliwili rozlewu krwi żołnierza polskiego i tem samem śledztwu podpadać powinni.

To też zupełnie słusznie postąpił prokurator krakowski, kiedy zwrócił się do Sejmu z wnioskiem o zezwolenie na ściganie 3 wymienionych posłów.

Sejm po długich naradach, odwlekanych kilkakrotnie, po piekielnej wrzawie, urządzonej przez lewicę i mniejszości narodowe wydał sądom posłów dr. Bobrowskiego i Stańczyka.

Wszystko to są rzeczy znane. Mniej znaną zaś jest szerszemu ogółowi rola, jaką w tej smutnej sprawie odegrał Klub poselski N. P. R. Ze względu na to, że partja ta ma zwolenników swoich szczególnie w byłej dzielnicy pruskiej, nie od rzeczy będzie, jeśli rolę Klubu poselskiego N. P. R. w sprawie wydania posłów socjalistycznych szczegółowo scharakteryzujemy.

Większość rządowa postanowiła sprawę wydania posłów socjalistycznych przesądzić jaknajrychlej. Gdy więc wniosek o wydanie wpłynął do Sejmu, zażądała, aby zatwierdzono go na najbliższem posiedzeniu. **N.P.R. głosowała tak jak socjaliści, tugutowcy i wszystkie mniejszości narodowe, przeciw szybkiemu załatwieniu sprawy.**

W Komisji Regulaminowej głosowali jej posłowie (Popiel) za wnioskiem socjalistów, sprzeciwiającym się wydaniu.

Chociaż p. Popiel jako wice-przewodniczący Komisji Regulaminowej załatwienie sprawy mimo protestu posłów narodowych o jeden dzień odroczył, sprawa stanęła wreszcie przed pełnym Sejmem. I tu posłowie z N. P. R. wprost shańbili sztandar swej partji. Nie uzasadniając bowiem swojego stanowiska, głosowali najpierw za wnioskiem p. Putka, domagającego się odroczenia głosowania nad

*) Dokąd idziesz N. P. R?

wydaniem 3 posłów socjalistycznych, a potem, gdy wniosek ten upadł, **poparli posła Liebermana (socjalistę-żyda), by posłów Bobrowskiego, Marka i Stańczyka nie wydano sądowi.**

Po odrzuceniu i tego wniosku przez większość, lewica opuściła Sejm, śpiewając »O cześć wam panowie, magnaci« i »Czerwony sztandar«. A w towarzystwie tej bezczeszczącej Sejm polski lewicy byli posłowie z N. P. R.

I tu pytać należy: Czy członkowie N. P. R. mogą milcząco przejść do porządku dziennego nad stanowiskiem posłów swoich, solidaryzujących się tak ściśle z lewicą z pod »Czerwonego sztandaru« i mniejszościami narodowemi, które w owej chwili opuściły Sejm także, śpiewając rewolucyjne pieśni ukraińskie i hymn sjonistyczny. Czy członkowie N.P.R. w naszej dzielnicy istotnie są za tem, aby sądy nie mogły sięgnąć po posła socjalistycznego, podejrzanego o udział w zbrodni, dokonanej na wojsku naszem i Państwie?

Tak albo nie?

Jeśli tak, to pytać trzeba: Dokąd idziesz N. P. R.? Czy chcesz, krocząc z socjalistami i obcymi, zgubić Polskę?

Jeśli nie, to pytać trzeba: Jak długo jeszcze Wy z N. P. R., którzy owiani jesteście duchem szczerego patrjotyzmu, chcecie znosić wybryki lewicowych posłów partji Waszej, jak długo jeszcze chcecie się przyglądać bezczynnie temu, że w Klubie parlamentarnym Waszej partji rej wodzą Popiele i Ciszaki, bezwzględnie oddani lewicy? *G.*

Z komisji sejmowej.

Exposé p. min. Grabskiego o stanie i przyszłości szkolnictwa.

Na posiedzeniu sejmowej komisji oświatowej p. min. Grabski wygłosił exposé w którem scharakteryzował położenie naszego szkolnictwa, przyczem podkreślił perspektywy jego dalszego rozwoju. Budżet oświatowy został zredukowany do 105 miljonów złotych polskich przyczem najsilniej dotknęła ta redukcja szkolnictwo wyższe. Największy jednak niepokój wywołała sprawa szkolnictwa powszechnego. Min. oświaty nie może zgodzić się na przekazanie szkolnictwa samorządom, zadaniem bowiem państwa jest nierylko dać naukę masom, ale troszczyć się o kulturę i cywilizację narodu. Praca oświatowa musi być prowadzona w jednolitym planie przez rząd. Pozycja szkolnictwa powszechnego ma pokrycie na utrzymanie w ciągu 4 miesięcy, zaś na dalsze 8 miesięcy pokrycie przewiduje osobna ustawa o specjalnym podatku szkolnym.

Następnie minister dotknął również kwestji wychowania pozaszkolnego, przyczem zwrócił uwagę na potrzebę rozbudzenia w społeczeństwie ofiarności współdziałania organizacyj oświatowych w dziele wychowania pozaszkolnego. Dalej omawiał p. min. sprawę ustawodawstwa szkolnego i podniósł, że opiera się ono na ustawodawstwach dzielnicowych, to też w najbliższym czasie należy przystąpić do dzieła unifikacji ustawodawstwa szkolnego. Omówił również minister szeroko sprawę szkolnictwa mniejszości narodowej. W szkolnictwie państwowem szkoła musi być polska, co nie przeszkadza, aby w szkole tej był inny język wykładowy niż polski, bo to gwarantuje mniejszościom narodowym konstytucja, ale każda szkoła musi być jednostką zespoloną z całokształtem ustroju szkolnictwa państwowego.

Przechodząc do reformy szkolnictwa, min. zaznaczył, że pójdzie ona po linji rozwoju szkolnictwa zawodowego, dlatego budżet ten został obcięty. Należy bowiem szukać talentów praktycznych i skierować je do szkół zawodowych. Program szkolnictwa średniego idzie zadaleko co do wymagań stawianych uczniom, program ten zredukowano w ten sposób, aby nieodpowiedni uczniowie mogli przejść do innych szkół zawodowych, uchodząc od tak częstego załamania egzystencji.

Następnie p. min. omówił sytuację w szkolnictwie żeńskiem, podnosząc potrzebę wytworzenia typu licealnego szkoły średniej z zakończonym systemem wykształcenia.

Rekwizycja mieszkań.

Komisja prawnicza rozpatrywała projekt ustawy o rekwizycji mieszkań. Uchwalono w zasadzie nie przedłużać czasu rekwizycji, natomiast wyrażono zdanie, aby rekwizycje na podstawie dawnej ustawy rozpatrywane były w myśl przepisów ustawy rekwizycyjnej. Przed uchwaleniem tej kwestji komisja wysłucha opinji znawców w osobach sędziów Najwyż. Trybunału.

Zaopatrzenie inwalidów i emerytów.

Komisja opieki społecznej rozpatrywała wnioski: 1) w sprawie zaopatrzenia emerytów i inwalidów przedwojennych i wojennych, oraz 2) w sprawie rozciągnięcia ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych na terytorjum Górnego Śląska, nadto 3) wniosek w sprawie koncesji udzielonej towarzystwu »Ruch«. Dla szczegółowego zbadania tych spraw wyłoniono 3 podkomisje, które przyjdą na najbliższem posiedzeniu komisji ze sprawozdaniami.

Komisja skarbowa

po referacie pos. Wierzbickiego przyjęła pierwsze 4 artykuły projektu o przepisach o państwowym podatku dochodowym wraz z wnioskiem pos. Potoczka, aby przy obliczaniu norm, normy gruntowe wynoszące 15 ha. brano pod uwagę tylko grunt użytkowany.

Taryfa kolejowa oparta na franku szwajcarskim.

Ministerujm kolei ustaliło już wysokość taryfy kolejowej, która według systemu waloryzacyjnego ma wejść w zastosowanie na kolejach polskich od 1 stycznia 1924 roku.

Za podstawę do ustalenia tej taryfy waloryzacyjnej wzięto koszt przewozu w klasie III pociągu osobowego, który wynosić będzie 2 centimy szwajcarskie za osòbę i kilmetr. Koszt przewozu osobowego w II klasie będzie dwa razy większy od kosztu przewozu w III klasie, a trzy razy większy w klasie I. Przewóz w pociągu pośpiesznym będzie o 50 prc. droższy od przewozu w pociągu osobowego.

Co się tyczy obliczania taryfy według waluty szwajcarskiej, to ministerjum będzie codziennie ustalało kurs franka szwajc. w stosunku do marki polskiej, a odpowiedni aparat urzędowy będzie o kursie tym zawiadamiał wszystkie dyrekcje kolejowe i poszczególne stacje.

W odpowiednim stosunku zmieniona, też została taryfa towarowa, która obliczana będzie według specjalnego t. zw. baremu, to jest skali stawkowej odnośnie do poszczególnych klas towarowych.

Tak np. przewóz jednej tonny węgla, dajmy na to na odległość 300 kilometrów, co obecnie kosztuje 1 miljon 828 tysięcy mk. według nowej taryfy kosztować będzie 8 franków 50 centimów, czyli około 5 miljonów marek.

Projekt ministerjum kolei co do taryfy towarowej był początkowo znacznie niższy, podwyższony został na propozycję komitetu taryfowego który tym razem po raz pierwszy w całej swojej działalności stał na stanowisku wyższej taryfy od projektowanej przez ministerjum, a to dla możliwie najskuteczniejszego i najszybszego przeprowadzenia metody racjonalnej taryfy towarowej.

Budowa nowych linji kolejowych.

W roku 1924 plan inwestycyjny min. kolei przewiduje prowadzenie robót koło budowy względnie wykończeniu następujących linji kolejowych:

1) Łódź (Zgierz) — Kutno. Dalsze prowadzenie robót celem otwarcia ruchu.

2) Kutno — Płock. Dalszy ciąg budowy linji Łódź — Kutno. Wykończenie, celem otwarcia ruchu wszelkich prac na odcinku Kutno— Radziwie.

3) Nasielsk—Sierpc. Dalszy ciąg budowy linji.

4) Kutno — Strzałków. Linja oddana do użytku w r. 1921. W roku przyszłym prowadzone będą roboty uzupełniające, niezbędne dla należytego prowadzenia ruchu.

5) Chorzów—Szarlej. Wykończenie linji celem otwarcia ruchu. Budowa tej linji ma na celu obejście znajdującego się na terenie przyznanym Niemcom węzła bytomskiego i uzyskanie w ten sposób połączenia między północną a południową częścią Śląska.

6) Makoszowy — Mizerów. Budowa linji długości trzech kilometrów.

7) Kochłowice—N. Hajduki. Dalsza budowa linji, mającej zadanie skierowanie ruchu z południa na północ z ominięciem Katowic.

8) Pawłowice — Chybie. Wykończenie linji, mającej zadanie bezpośredniego połączenia kolei górnośląskich z kolejami małopolskiemi.

Antysemityzm w Niemczech.

Pisarz włoski Virganius Gayda w wydanej w roku ub. we Francji książce swej »La Germania contra la Francia«, podaje między innemi co następuje:

Objawiający się obecnie tak silnie w Bawarji ruch antysemicki jest zgodny z tradycją nienawiści do żyda istniejącej zawsze u junkrów niemieckich. Wszyscy wielcy przedstawiciele umysłowości niemieckiej od Goethego, Schopenhauera, Wagnera do Treitschkego, Moltkego, Bismarcka byli antysemitami. Główny zarzut stawiany żydom tak jest sformułowany: Żyd niemiecki nie jest Niemcem, ale międzynarodowcem, jak to określa Schopenhauer: »ojczyzną żyda są inni żydzi«.

Nacjonaliści stale przypominają fakty, że żydów w czasie wojny można było spotkać w intendanturze, szpitalach, dostawach zboża, bydła, koni dla wojska wszędzie, tylko nie na froncie. Po obaleniu cesarstwa Izraelici znaleźli się na czele nowego rządu. Pierwsze powstanie wojskowe, które ustanowiło rady żołnierskie, było prowadzone przez żyda Levi.

MYSLI.

Wybrał J. K.

Pesymizm... pesymizm!... Ciągle się teraz to słyszy... Tymczasem jeśli istnieje coś głupszego od optymizmu, który często uchodzi za głupotę, to mianowicie pesymizm, gdy chce uchodzić za rozum.

Henryk Sienkiewicz.
Wiry

Ze świata.

Zgon francuskiego przyjaciela Polski.

We czwartek odbył się w Paryżu pogrzeb komendanta inwalidów, gen. Malleterre, znanego w kołach Polskich wielkiego sympatyka sprawy polskiej. W pogrzebie wziął udział poseł polski w Paryżu hr. Zamojski.

Rocznica powstania listopadowego w Paryżu.

Kolonja polska obchodziła uroczyście rocznicę powstania listopadowego. W kościele Wniebowzięcia odbyło się uroczyste nabożeństwo. Kazanie w języku francuskim wygłosił ks. prałat Beaubin, sekretarz komitetu przyjaciół Francji zagranicą.

Stowarzyszenie studentów polskich urządziło na cmentarzu Auxerre obchód ku czci Mochnackiego zmarłego tam w roku 1814. Na cmentarzu wygłoszono szereg przemówień.

Bezczelne żądania sowietów.

Cziczerin wystosował do Watykanu notę, w której podaje warunki, na jakich Rosja mogłaby zaniechać prześladowania katolików. Nota domaga się uznania Rosji sowieckiej de jure.

Francuzi wynaleźli magiczny nawóz.

Profesorowie Leconte i Countant, chemicy rządowi, wykryli magiczny nawóz, który skraca z miesiąca do ośmiu dni okres czasu, potrzebny do wzrostu zboża, a ponadto zwiększa on wydajność plonów polnych. Podczas gdy szczegóły tego wynalazku są trzymane w jaknajwiększej tajemnicy, to jednak jest rzeczą wiadomą, że nowy ten nawóz składa się z 20 składników chemicznych, zmieszanych z wodą, w której moczy się nasiona na kilka godzin przed posadzeniem albo zasianiem. Magiczny ten nawóz jest specjalnie dobrym dla zboża i ziemniaków.

Ogłoszenia na znaczkach pocztowych.

Rząd włoski zgodził się na propozycję pewnego Towarzystwa umieszczania na odwrotnej stronie znaczków pocztowych różnych ogłoszeń. Za prawo umieszczania tych ogłoszeń Towarzystwo płacić ma rządowi 60% swych dochodów, ustanowiona ma być przytem suma minimalna, którą Towarzystwo płacić będzie rządowi rocznie. Dla zbieraczów jednak znaczków pocztowych powstaje wobec tego nowa kwestja. Mianowicie, czy znaczki na których znajdować się będą różne ogłoszenia, uważać należy za jednakowe, czy też za odmienne?

Nowe katakumby.

W okolicach Londynu kapitan marynarki S. Gross, odkrył starożytne katakumby z czasów cesarstwa rzymskiego. Ściany i górna część katakumb wyłożona jest ciosanymi kamieniem, w wielu korytarzach ozdobionymi mozaiką i rzeźbą. Brytyjskie muzeum (Britisch museum) wysłało dla dokładnego zbadania tych niezmiernie cennych odkryć swych najzdolniejszych ekspertów.

Co dzień niesie?

GRUDZIEŃ 15 SOBOTA

Dziś: Ireneusza m.
Słow.: Wolimira.
Jutro: 3 Adw., Euzebjusza b. m.
Wschód słońca o g. 7.31
Zachód o g. 15.38
Wsch. księżyca o g. 12.14
Zachód o g. 24—.

Zebranie Koła Ligi Obrony Powietrznej i Komitetu Obrony Przeciwgazowej. Dnia 15-go b. m. grudnia w sobotę o godzinie 6 po południu w lokalu Państwowej Niższ. Szkoły Technicznej przy ul. 3-go Maja, odbędzie się zebranie Zarządów Koła i Komitetu, na które zaprasza się W. P. członków.—

Z powyższem podaje się do wiadomości W. P. Członków, iż zebrania Zarządów dotychczas odbywające się w poniedziałki, nadal odbywać się będą w soboty każdego tygodnia o tej samej godzinie i w tym samym lokalu.

„Trójka hultajska". Na ogólne życzenie, zostanie w niedzielę 16 b.m. powtórzona »Trójka hultajska« na scenie teatru Polonja«. Najważniejsze role w »Trójce« objęli pp. Jaśkiewicz (artysta dramatyczny i reżyser teatru), Musiałek i Falkowski. Radzimy i przypominamy, aby zaopatrywać się w bilety wcześniej, gdyż w ub. niedzielę połowa publiczności musiała wracać do domu, ponieważ wszystkie bilety były wykupione.

Akademja na Kresy Zachodnie. Komitet Tygodnia Kresów Zachodnich, nad którym objął protektorat Pan Prezydent Rzeczypospolitej, urządza w niedzielę d. 16 grudnia, o g. 5 pp. Wielką Akademję w Sali Aktowej Ziemi Kujawskiej, w Akademji wezmą udział: Prezes Macierzy Gdańskiej Kubacz, redaktor Cieszyński z Gdańska i prof. Janikowski z Warszawy, który wygłosi odczyt na temat »Zagadnienie wschodu i zachodu w polityce państwowej polskiej«. Udział dostojnych gości z Gdańska i program Akademii zgromadzić winny liczne zastępy Włocławian, zwłaszcza jeżeli się weźmie pod uwagę cel Akademji, z której całkowity dochód przeznaczony będzie na Gimnazjum Polskie w Gdańsku i na Akademików Politechniki w Gdańsku. Bilety można nabywać w Księgarni Neumana i przy wejściu na salę.

Zawiadomienie. Proboszcz prawosławnej parafji Iwanow, zawiadamia parafjan, że w niedzielę 16 grudnia będzie odprawione nabożeństwo na cmentarzu w prawosławnej kaplicy. Odprawiać będzie duchowny wojskowy Świaszczenik Rydyk.

Osobiste. W tych dniach bawił w mieście naszem inspektor komendy Gł. Pol. Państw. p. Krzymuski.

Podziękowanie. Za 1 miljon mk. złożonych na nędzę wyjątkową przez rodzinę ś. p. Marji Wypijewskiej po jej pogrzebie, składa podziękowanie. Towarzystwo św. Wincentego.

Dodatki do uposażeń grudniowych. W dniu 15 grudnia r. b. według okólnika min. skarbu zostanie wypłacony oficerom i równorzędnym, chorążym i szeregowym zawodowym i cywilnym funkcjonarjuszom państwowym dodatek do uposażenia b. m. w wysokości 54 proc. uposażenia służbowego, względnie wynagrodzenia umownego przyznanego na dzień 1 grudnia. Dodatek ten stosowany jest z uwagi na stwierdzony przez główny Urząd statystyczny wzrostu kosztów utrzymania w drugiej połowie miesiąca listopada. Żołd i wszelkie należności szeregowych niezawodowych, podwyższony będzie od dn. 21 grudnia o 54 proc. Pracownicy kontraktowi, pobierający wynagrodzenia z dołu, otrzymają dodatek ten równocześnie z wynagrodzeniem za m. grudzień (s).

Zezwolenie P. K. U. P. Minister Spraw Wewnętrznych wydał okólnik, podający podwładnym organom do wiadomości i urzędowania instrukcję min. spraw wojskowych do władz poborowych w sprawie wyjazdu zagranicę mężczyzn od 18 do 50 lat (oficerów do lat 60).

Instrukcja ma na celu zabezpieczenie państwu dostatecznych rezerw. Dlatego każdy mężczyzna, wyjeżdżający zagranicę i zdolny do służby wojskowej, powinien zaopatrzyć się przedewszystkiem, przed podjęciem starań u władz cywilnych w »zezwolenie« w swojej PKU. Zezwolenie to PKU będzie wydawać na zasadzie posiadanych przez siebie danych ewidencyjnych, przyczem instrukcja poleca rozróżniać mężczyzn od lat 17 do 28 roku życia i od 28 do 30 (oficerów do 60).

Kursy oświatowe w wojsku. Dzięki staraniom Czerwonego Krzyża i przy współudziale p. Kaczorowskiego Insp. szk. zaorganizowano kursa kulturalno-oświatowe dla miejscowych żołnierzy. Wykładać będą miejscowe siły nauczycielskie.

Chwilowo kursa wstrzymano z racji przysłania rekrutów.

Szpital wojskowy przeniesiony z Glinek do Inowrocławia. Całkowita likwidacja nastąpi d. 20 b. m. W obecnym gmachu szpitalnym zostaje urządzona tylko izba dla chorych żołnierzy.

Czerwony Krzyż poszukuje lokalu na biuro i na skład rzeczy, gdyż dotychczasowe mieszkanie zostało wymówione. Czerwony Krzyż zwrócił się do Starostwa i Magistratu o przydział mieszkania.

Godziny biurowe w instytucjach państwowych. W sądzie okręgowym, sądach pokoju, starostwie i w urzędzie skarbowym urzędowanie rozpoczyna się o godz. 8.30 i trwa do godz. 3 popołudniu.

Ostrzeżenie. Dowiadujemy się, że jakieś indywidua chodzą po sklepach i zbierają ogłoszenia do »Słowa Kujawskiego«. Ostrzegamy przeto przed niemi pp. kupców, gdyż nikogo do zbierania ogłoszeń bez upoważnienia nie wysyłamy.

Dyżury nocne aptek w naszem mieście. Apteka przy ul. 3 Maja **„firma Babiński"** dyżuruje od 9 do 16 b. m. wyłącznie.

Apteka przy ul. Cygance p. **Dziekanowskiego** dyżuruje od 16 do 23 b. m.

Apteka przy placu Dąbrowskiego **p. Gutkowskiego** dyżuruje od 23 do 30 b. m.

Apteka przy rogu ulicy Kościuszki i Nowego Rynku **„firma Seyer"** dyżuruje od 30 do 8 stycznia 24 roku.

Apteka przy Starym Rynku sukc. Ulanowskiego dyżuruje od 8 stycznia do 16 stycznia 1924 r.

Apteka p. Lipińskiego na Kokoszce dyżuru specjalnego niema, ale i w nocy lekarstwa wydaje.

Nowy cennik dla hotelarzy. Z dniem 11 b. m. obowiązuje nowy cennik. Wynajęcie numeru na 24 godziny kosztuje 670.000 mk., z tego magistrat pobiera 25 proc. podatku dochodowego na rzecz miasta.

Z nędzy. Matka znajdująca się w b. ciężkich warunkach, chce oddać jednego, lub dwóch chłopczyków na własność. Są to niemowlęta, jeszcze nie chszczone. Wiadomość w szpitalu św. Antoniego.

Do odebrania. Przy ul. Stodólnej nr. 42 u pana Ludwika Piernikowskiego jest do odebrania geś, która się tam zabłąkała.

Miła służąca. P. Chrząstowskiemu zam. przy ul. Łęgskiej służąca korzystając z nieobecności w mieszkaniu swego chlebodawcy, skradła 3 pary kamaszy wartości 30 miljonów mkp. O kradzieży zawiadowiony policję, która zajęła się śledztwem.

Śmierć pod kołami samochodu. Przywieziono do szpitala św. Antoniego przejechanego przez samochód z Chełmicy 14 letniego chłopca Józefa Bispa. W kilka godzin po przywiezieniu nieszczęśliwa ofiara orgji samochodowej wyzionęła ducha. Policja spisała protokół.

Znęcanie się nad zwierzętami. Policja pociągnęła do odpowiedzialności furmana Wacława Tarzyńskiego za bestjalskie znęcanie się nad końmi. Sprawę skierowano do sądu.

Za awanturowanie się na ulicy w stanie nietrzeźwym policja pociągnęła do odpowiedzialności Leopolda Nowakowskiego, Gustawu Wolfa i Stanisława Cieplaka. Sprawę skierowano na drogę sądową.

Z OKOLIC.

Poświęcenie posterunku P. P. Krzeczanowo p-tu Sierpeckiego. Dnia 25.XI odbyło się poświęcenie P. P. we wsi Krzeczanowo powiatu Sierpeckiego. Z okazii uroczystości funkcjonarjusze posterunku złożyli na ręcę komendanta powiatowego podkm. Golonkiewicza, 2,000,000 mk. na rzecz wdów i sierot po poległych policjantach.

Komunikacja Kutno-Płock. Od dnia 1 grudnia r. b. jest połączenie kolejowe, pociągami towarowymi z Kutna do Radziwia pod Płockiem i z powrotem.

Pociąg towarowy w kierunku Płocka wychodzi o 6 rano z Kutna.

Rzeźnicy w opałach. W Brześciu Kujawskim policja pociągnęła do odpowiedzialności rzeźników: Abrama i Jakóba braci Żurawskich za fałszowanie rachunków przy kalkulacji cennika na mięso.

Firmy Żydowskie we Włocławku
(ukryte).

Ulica Brzeska, nr. 18 Ignacy Koniński — skład żelaza, nr. 23 Lubowscy— kawa i pasta do obuwia.

Ulica 3-go Maja, I. Dabiński — galanterja nr. 24, S. Domanowicz—towary łokciowe nr. 2, ul. 3-go Maja róg St. Rynku H. Grabowski— obuwie nr. 1, cukiernia „Hygiena" nr. 3, L. Warszawski—galanterja, papier, nr. 3, W. Karniszyn—skład apteczny nr. 3, Ł. Michałowski—konfekcja nr. 5 L. Konecki—obuwie nr. 6, L. Strykowski — galanterja nr. 8, „Grand Café" nr. 8, H. Leszczyński — skład sukna nr. 12, M. Michalski — zegarmistrz nr. 13, S. Witkowski — ubiory nr. 15, J. Dembiński—galanterja nr. 2, J. Dziegański—skład drożdży nr. 24, H. Łepkowski—galanterja nr. 24., M. Czarnobroda — galanterja (w soboty otwarty) nr. 26, „Ekonomja"—tow. kolonjalne, nr. 26. Kino-teatr „Sfinks", ul. 3-go Maja róg Cyganki „Światło" przyb. elektrotechniczne nr. 23, „Tani Sklep" — Jabłoński nr. 37, L. Mielżyński — farby nr. 27, Br. Winiarscy—wyroby żelazne nr. 27, M. Bieżyński — manufaktura nr. 37, L. Brzeziński — obuwie nr. 38.

Ul. Cyganka, — Kino teatr „Nowości", nr. 16 J. Popiołek — towary kolonjalne, nr. 15 „Moderne" — kapelusze, nr. 17 U. Niemcow—skład nici. nr. 17.

Ul. Żabia nr. 17 — skład drożdży. D. Wróblewski nr. 19 — papier.

Ulica Piekarska, nr. 13 — „Marja" ubiory.

Ulica Kościuszki, nr. 5 Kino—przybory techniczne, nr. 10 „Elektron"— przybory elektr., nr. 8 Czamański— fabr. wyr. fajansowych.

Ulica Tumska, nr. 5 W. Gutowski—zakład przewozowy, nr. 3 S. Kolski — skład farb, nr. 4 M. Król —szkło.

Ulica Kaliska, nr. 22 A. Szymański—Skład drzewa, nr. 21 Neuman— fabryka instr. fizycz.

Ulica Warszawska, nr. 6 M. Szymański—Skład drzewa.

Nowy Rynek, nr. 3 Br. Winiarscy—wyroby żelazne, nr. 2 (przy Victorji) Br. Stalewscy—rymarz. nr. 8 „Hygiena" Skład apteczny, nr. 15 „Agrarjum" dom rolniczy.

Ulica Złota, nr. 1 „Piekarnia Kujawska".

Ul. Szpichlerna n. 29 S. Konecki— obuwie.

Z KRAJU.

Ceny złota w P. K. K. P. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa płaciła w dn. 13 b. m. za rubla złotego 2,062,000 mkp., za rubla srebrnego 1,369,800 mkp., za markę złotą 954,800; srebrną 380,500; za złotą koronę austrjacką 812,000, srebrną 317,700; za złotą jednostkę monetarną Unji łacińskiej (frank złoty) 778,300; frank srebrny 317,700; za dolara złotego 4,009,000, srebrnego 1,830,900; za złoty funt sterl. 19,507,000, za szylinga srebrnego 398,000; za gram czystego złota 2,664,100, srebra 46,100 mkp.

O spłaty pożyczek rządowych. Ze względu na niedotrzymanie przez dłużników, korzystających z pożyczek udzielanych im z rządowych funduszów, jako pomoc na zaradzenie klęskom elementarnym, terminu spłaty pożyczek Min. Skarbu wstrzymało spłaty powyższych pożyczek. Stoi to w związku z ustawą waloryzacji i spłat wierzytelności przedwojennych. Jak wiadomo ustawa ta przewiduje spłaty według relacji złotej.

Przystąpienie Polski do kasy państw sukcesyjnych. W związku z uchwałami konferencji w Insbrucku z dnia 25 czerwca b. r. Min. Skarbu opracowało projekt ustawy w projekcie przyjęcia przyjęcia przez Rzplitą Polską postanowień insbruckich.

Należy zaznaczyć, że postanowienia te podpisane zostały między państwami sukcesyjnemi byłej monarchji austrjacko-węgierskiej z zrzeszeniami posiadaczy tytułów długów Austrji i Węgier. Przystąpienie Polski do kasy państw sukcesyjnych dla przedwojennych długów austrjackich i węgierskich, zasadniczo jest dla Polski pożądane, wobec zmniejszenia obciążeń Polski z tytułu długów przedwojennych Austrji i Węgier.

Według projektu tej ustawy rząd zastrzega sobie wolną rękę cofnięcia swej zgody na przystąpienie do kasy państw sukcesyjnych, zależnie od warunków postawionych przez rząd polski. Wykonanie ustawy tej powierzone być zostało ministrowi skarbu w porozumieniu z Gł. Urzędem Likwidacyjnym.

Z Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej. Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dn. 17 października 1923 r. zamianował starszego radcę dr. Józefa Windakiewicza Prezesem Oddziału Prokuratorji Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Odsługiwanie czasu za odkomenderowanie na studja prawnicze w zawodzie sędziowskim. Oficerowie zawodowi i rezerwy, odsługujący czas za odkomenderowanie na studja prawnicze o ile nie są użyci na stanowiskach odpowiednich ich fachowemu wykształceniu, mogą czynić starania na odsłużenie czasu za odkomenderowanie w powszechnym zawodzie sędziowskim.

Podania w tej sprawie winny być przedkładane przez interesowanych drogą służbową przez DOK. do właściwego Prezesa Sądu Apelacyjnego, w którego okręgu pragną odbywać służbę sądową.

Podania winny zawierać dokumenty osobiste niezbędne do dopuszczenia do aplikacji sądowej.

Wystawa wojskowa w Zamościu. W Zamościu otwartą zostanie w dn. 6 stycznia 1924 r. siedmiodniowa wystawa pamiątek wojennych i sztuki, zorganizowana przez tamtejszy garnizon.

Dochód z biletów wstępu przeznaczono na wojskową flotę napowietrzną.

Celem wystawy jest wykazanie społeczeństwu, że wojsko poza służbą poświęca się z zamiłowaniem pracy kulturalnej.

Będzie to już druga z rzędu tego rodzaju wystawa, pierwszą otwarto we Lwowie podczas Targów wschodnich, nie miała ona jednak działu pamiątek, tylko wyroby artystyczne wojskowych.

TELEGRAMY.

„Liberum veto" lewicy.

P. Thugutt nie bierze udziału w posiedzeniach konwentu senjorów z zemsty za wydanie posłów, Stańczyka i Bobrowskiego — Ma to wywrzeć presję na stronnictwa rządowe i rząd.

WARSZAWA, 13.XII. Marszałek Rataj zwrócił się do przewodniczących klubów parlamentarnych z porpozycją zwołania konwentu senjorów na dzień dzisiejszy w południe, celem ustalenia najbliższych prac sejmu i dnia wakacyj sejmowych.

W odpowiedzi pos. Thugutt zaznaczył, że w posiedzeniu konwentu senjorów klub jego udziału nie weźmie, ponieważ stronnictwa większości zmajoryzowały w mniej lub więcej ważnych sprawach stronnictwa lewicy. Jako przykład podaje p. Thugutt sprawę posłów Stańczyka i Bobrowskiego. Marszałek Rataj zaprosił na dziś w południe posła Thugutta na konferencję.

Fakt ten komentują w kuluarach sejmowych jako obstrukcję, próbę nowej presji ze strony lewicy. W gruncie rzeczy jest to wznowiewie nieszczęsnego „liberum veto".

Sprostowanie plotek zagranicznych.

WARSZAWA, 14.XII. (P. A. T.) Dowiadujemy się z najbardziej miarodajnych źródeł, że wszelkie pogłoski, łączące niedawny pobyt w Warszawie parlamentarzystów austrjackich d-ra Mataji i d-ra Weissa z rzekomymi planami co do wydzierżawienia puszczy Białowieskiej, są zupełnie bezpodstawne?

Kurs bonów złotych.

W dniu, 13 b. m., minister skarbu podpisał rozporządzenie w sprawie ustalenia kursu 6-procentowych złotych bonów skarbowych serji I D na dzień 15 grudnia r. b. Według tego rozporządzenia 6-proc. złote bony skarbowe serji I D z datą płatności w d. 15 grudnia 1923 r. płatne są w markach polskich po kursie 629.000 mk. za jeden złoty.

Proces komunisty, który uciekł z Bolszewji.

POZNAŃ, 14 12. Pat. Jak donosi »Dzionnik Poznański«, przed trzecią Izbą karną sądu okręgowego wyznaczona została na 21 grudnia r. b. rozprawa główna przeciwko znanemu komuniście, Czesławowi Porankiewiczowi. Rozprawa budzi wielkie zainteresowanie, w szczególności z tego powodu, że Porankiewicz, który na zasadzie wymiany, został wysłany w ub. roku do Rosji sowieckiej uciekł stamtąd i przywędrował do Polski, gdzie dobrowolnie oddał się dyspozycji władz polskich.

Związek dziennikarzy krakowskich.

KRAKÓW. AW. Związek dziennikarzy krakowskich komunikuje, że w ubiegłą niedzielę po zebraniu konstytucyjnem Związku, na którem stwierdzono iż idea związku znalazła szeroki oddźwięk w kołach dziennikarzy i literatów, przystąpiono do wyboru zarządu. Prezesem wybrany został K. H. Rostworowski, viceprezesami: prof. Uniw. Jag. dr. Kutrzeba redaktor Szczepański. Do zarządu weszli pp. S. Chmurkowski, r. Długołęcki, Krzywy, Matjasik, S. Surzycki, J. Stankiewicz, dr. Sterber, dr. Świrski i J. Trepka. Do komisji rewizyjnej pp. Flasiński, Popiel i Lipecki. Do sądu honorowego pp. prof. Ign. Chrzanowski, M. Dąbrowski i prof. Kutrzeba. Jako zastępcy M. Szukiewicz, Józefa Heyna i M. Zielenkiewicz. Do Związku zapisało się 40 członków.

„Ilustrowany Kurier Codzienny" donosi, iż powstanie w Krakowie związku dziennikarzy powitane zostało z wielkiem zadowoleniem przez dziennikarzy w Poznaniu. Syndykat dziennikarzy poznańskich, na którego czele stoi p. Wład. Rejmont, zamierza połączyć się z nowopowstałym związkiem dziennikarzy krakowskich.

Głosowanie rodzinne.

PARYŻ, 14.XII. (P.A.T.)—P. R. Izba deputowanych zaleciła 440 głosami przeciwko 135 — uwzględnienie projektu, ustanawiającego głosowanie rodzinne, na podstawie którego ojciec rodziny lub opiekun sierot dysponować będzie tylu głosami, ile ma dzieci niepełnoletnich.

Obrady Labour Party.

LONYN, 14.XII. Komitet Wykonawczy Partji Pracy, zastanawia się na dzisiejszym posiedzeniu nad taktyką, którą należy zastosować w obecnej sytuacji.

Powzięta uchwała wyklucza wszelki kompromis polityczny z jakąkolwiek inną frakcją.

Program Baldwina.

LONDYN, 14.XII. PAT. Reuter dowiaduje się, że program rządowy, przedstawiony na najbliższej sesji nowego parlamentu, nie będzie zawierał propozycji celnych Baldwina. Program ten wymienia jedynie sposoby ratyfikacji uchwał, powziętych przez konferencję imperjum Brytyjskiego oraz środków rozwoju handlu imperjum.

Sytuacja w Berlinie.

BERLIN, 14. XII. (P.A.T.) Dzienniki, omawiając w dłuższych artykułach katastrofalne położenie państwa i zupełne wyczerpanie środków finansowych, podkreślają, że bez istotnej pomocy zagranicznej niema mowy o uporządkowaniu finansów państwa. Rząd niemiecki zamierza — zdaniem prasy — podjąć nowe kroki w sprawie pożyczki zagranicznej i ma w tej sprawie wystosować w uroczystym tonie odezwę do mocarstw, które podpisały traktat wersalski, oraz do państw neutralnych. W odezwie tej będzie przedstawione ciężkie położenie finansowe państwa. Nowy rząd uczyni wszelkie wysiłki w tym kierunku, ażeby rozwiązać ostatecznie sprawę odszkodowań.

Obwieszczenie.

Do rejestru handlowego Działu A. sądu okręgowego we Włocławku, w dniu 4 czerwca 1923 r. wciągnięto następującą firmę pod № 58 **„Zdrojowisko Siarczane" „Wieniec"** spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, z siedzibą we Włocławku, ul. Orla № 4. — Celem spółki jest urządzenie i prowadzenie zdrojowiska siarczanego w lasach rządowych pod Włocławkiem. — Spółka rozpoczęła czynności dnia 19 kwietnia 1924 r. Wspólnikami są: Stanisław Smolka (Toruń, Kościuszki 47), ksiądz kanonik Stanisław Pruski (Seminaryjska 10), Witold Piasecki (Cyganka 19) Antoni Olszakowski (Orla 4) Stefan Narębski (Orla 4), Jerzy Bojańczyk (Łęgska 28) Wacław Miklaszewski (Botaniczna 5), Bolesław Kaczorowski (Cyganka 23), Wojciech Gromczyński (Biskupia 6) Witold Gąsiorowski (Maślana 1), Teodor Nowicki (Aleje Szopena 40), Antoni Kotlarski (Królewiecka 8), Zygmunt Olszański (Warszawska 15), Leon Kryński (Cyganka 27), Stanisław Boryssowicz (Bulwarowa 18), Marja Stempczyńska (Aleje Szopena 21), Wanda Kurpisz (Cyganka 30), Emilja Preiss (Nowy Rynek 1), Bronisława Bulińska, Królewiecka 19), wszyscy zamieszkali we Włocławku. Stefan Kretkowski (Więsławice, pow. Włocławskiego i Aleksy Gornikiewicz Włocławek, ul. Wierzbowa 1-3). Kapitał zakładowy spółki wynosi 4.800.000 mk. polsk. podzielony na 800 udziałów po 6000 mk. każdy został całkowicie wpłacony. — Wspólnicy posiadają udziałów: Stanisław Smolka — 280, ks. kan. Stanisław Pruski — 51, Witold Piasecki — 39, Antoni Olszakowski — 44, Stefan Narębski — 53, Jerzy Bojańczyk — 1, Wacław Miklaszewski — 15, Bolesław Kaczorowski — 45, Wojciech Gromczyński — 11, Witold Gąsiorowski — 18, Teodor Nowicki — 37, Antoni Kotlarski — 22, Zygmunt Olszański — 14, Leon Kryński — 1, Stanisław Boryssowicz — 1, Marja Stempczyńska — 111, Wanda Kurpisz — 8, Emilja Preiss — 21, Bronisława Bulińska — 26, Stefan Kretkowski — 1, Aleksy Górnikiewicz — 1. Zarząd stanowią: Jerzy Bojanczyk (Włocławek Łęgska 28), Stanisław Boryssowicz (Włocławek, Bulwarowa 18) Stefan Kretkowski (dobra Więsławice pow. Włocławskiego), Stefan Narębski (Włocławek, Orla, 4), Witold Piasecki (Włocławek Cyganka 19) ks. kan. Stanisław Pruski (Włocławek Seminaryjska 10) i Stanisław Smolka (Toruń Kościuszki 47). Na prezesa zarządu wybrany został Stanisław Boryssowicz zaś na wice prezesa ks. kan. Stanisław Pruski. — Zarząd uprawniony jest do zastępowania spółki nieograniczenie, w szczególności zaś do zarządzania i rozrządzania majątkiem spółki, nabywania i sprzedawania bez ograniczenia wszelkiego rodzaju nieruchomoćci i ruchomości, budowania, zakładania wszelkich urządzeń, związanych z działalnością zdrojowiska, prowadzenia ich lub też sprzedania, do zaciągania w imieniu spółki wszelkich bez wyjatku zobowiązań nie wyłączając wekslowych i hipotecznych, do zawierania wszelkiego rodzaju umów i kontraktów wydawania plenipotencji i prokur i wogóle do wykonywania wszystkiego tego co podług uznania zarządu dla celów spółki okaże się potrzebnem. — Wszelkie w imiemiu spółki zobowiązania, pełnomocnictwa, kontrakty i umowy, nie wyłączając hipotecznych i wekslowych winny być podpisywane przez trzech członków zarządu, w tej liczbie prezesa lub wice prezesa; czego przez dwóch członków zarządu, w tej liczbie prezesa lub wice prezesa, zaś korespondencja hadlowa. pokwitowania i tym podobna — przez jednego któregokolwiek członka zarządu. — Podpisy winny być składane pod stemplem firmy. — Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Na mocy aktu, zeznanego przed notarjuszem Bohdanem Kowalewskim we Włocławku w dniu 19 kwietnia 1923 r. za № 675, zawarta została spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na czas nieokreślony.

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 14. XII.

Funt angielski	19.650.000
Dolar	4.495.000
Frank szwajcarski	784.000
Frank francuski	239.250
Korona czeska	1.28.750
Korony austrjackie (100)	63.25

ROZKŁAD JAZDY PAROSTATKÓW.

Płock — Włocławek godz. 2.30 p.p.
Włocławek — Płock godz. 2.15 p.p.
Płock — Warszawa o godz. 5.30 rano,
„ 4.30 p. p.
„ 6 wiecz.
Warszawa — Płock o godz. 8 rano,
„ 6 p. p.
„ 10.30 w nocy.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.